

33. nedelja med letom - 19. november 2023

Prg 31,10-13.19-20.30-31

Knjiga pregovorov je starozavezna modrostna knjiga. Ime je dobila po kratkih, enovrstičnih pregovorih, v prvem in zadnjem delu knjige so pa tudi daljše razprave in večvrstične pesmice, vse pa je v vezani obliki. Seveda je pesniški slog popolnoma drugačen, kot je naš: gre za razne paralelizme in druge oblike, ki jih sicer poznamo, pa jih kot pesniško obliko ne uporabljamo. Vsekakor so svetopisemski pregovori sočni in bistroumni.

Kdaj je knjiga nastala, ni znano. Naslov jo pripisuje Salomonu, toda že podnaslovi nam povedo, da Salomon ni napisal knjige, kakršno poznamo. Ker pa ob času oblikovanja knjige niso več poznali imen avtorjev, so jo enostavno pripisali Salomonu. Sedanja oblika je dobila okrog leta 400 pred Kr. Je pa čisto verjetno, da je kar lepo število pregovorov prav Salomonovih ali še iz časa pred njim.

Knjiga pregovorov se ukvarja s človeškim življenjem, zato je v njej veliko duhovitih misli, ki se nanašajo na človeka. V času, ko je nastalo njeno besedilo, je bila pri Judih (kakor pri ostalih narodih) žena še vedno manjvredna. Hišni zid jim je pomenil branik, ki je ženo, vir življenja, varoval pred slabimi zunanjimi vplivi. Zunaj hiše ni imela nobenih pravic. Zato pisatelj prikazuje idealno ženo, ki se posveča svojemu delu. Njena obzirnost, ki je tako dragocena in redka, pomeni Božji dar, ki je važnejši kot lepota. Njena zvestoba je v očitnem nasprotju z obnašanjem lahkih žensk, ki jih opisujejo druge modrostne knjige. S tem opisom je postavljen tudi ideal proti bogataškim ženam tistega časa, ki so bile zahtevne do drugih, ki so imele mnogo služabništva in so svoj čas zabijale za prazno opravljanje in spletkarjenje. Ali ne najde podoba žene, kot jo opisujejo Pregovori, svoj odmev in višek v Mariji? Vendar pa najdemo pri Mariji več: ni ostajala zaprta med zidovi svoje hiše, ampak je dejavno sodelovala pri oznanjevalnem delu svojega Sina, saj jo vidimo na svatbi v Kani, kjer je "sprovocirala" prvi Jezusov čudež, Jezusa pa zvesto spremila do križa. Bila je tudi po vstajenju sredi apostolov. Tako je tudi v Cerkvi: mnogo je oblik apostolata, ki se jim tudi moderna ženska lahko posveča, če le hoče.